

**ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ
ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ**

ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	ԲՆԱԳԻՏԱՍՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ
ԱՄԲԻՈՆ	ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՆՐԱ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱՅԻ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ ԵՎ ԸՆԹԱՑԻԿ ՄՈՂՈՒԼ	ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՄԻՉ ԵՎ ՄՈՂՈՒԼՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ	0905B4/03
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
ԿՈՒՐՍ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	1-ին կուրս /1-ին կիսամյակ
ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	<p>ՁԵՎԱՎՈՐԵԼ</p> <ul style="list-style-type: none"> • հետաքրքրություն աշխարհագրություն առարկայի, նրա զարգացման նախադրյալների, աշխարհագրական տեղանունների ծագումնաբանության, ճանապարհորդությունների և ճանապարհորդների կատարած աշխատանքների հանդեպ: • Մեծ ուշադրություն դարձնել այս կամ այն բաժնի շարադրման մեթոդներին և հաջորդականությանը:
ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ	<p>ԳԻՏԵԼԻՔ</p> <p>Աշխարհագրության զարգացման էտապները ըստ ժամանակագրության, տեսական մտքի զարգացման հաջորդականության:</p> <p>ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ</p> <p>Ուսանողները խորությամբ պետք է ծանոթ լինեն աշխարհագրական հայտնագործություններին, աշխարհագրական տեսական մտքի և քարտեզագրության զարգացման տարածաժամանակային առանձնահատկություններին: կազմել քարտեզներ, “ճանապարհորդել քարտեզով”, կատարել վերլուծություններ.</p> <p>ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆ</p> <p>Գիտափորձի պլանավորմանը և կազմակերպմանը: Առարկայի հիմունքները պրակտիկ գործունեության մեջ կիրառելուն, դասընթացի բովանդակությանը, ուսումնասիրության մեթոդներին քարտեզի կիրառումը:</p>
ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ	<ul style="list-style-type: none"> • ԿՐԵԴԻՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ - 3 • ԼՍԱՐԱՆԱՅԻՆ ԺԱՄ - 32 • ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ - 20 • ՍԵՄԻՆԱՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ - 12 • ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԺԱՄ - 2
ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐ	Բուհական համակարգի դասընթացներից ստացած գիտելիքները:
ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐ	Դասախոսություն, ուսումնառության բուրգ, քննարկումներ Տեսադիտումներ, ինքնուրույն աշխատանք, քարտեզագրման մեթոդները, դիագրամների և աղյուսակների կազմում: խոցիալ-վիճակագրական, տեխնիկա-տնտեսագիտական, հաշվեկշռային : Ստացված ինֆորմացիայի մշակման մեթոդներ և տեխնիկական եղանակներ ու միջոցներ. էլեկտրոնային-հաշվիչ տեխնիկայի, օգտագործումը:
ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	1. Ներածություն Աշխարհագրական հայտնագործությունների պատմության նյութը. աշխարհագրական հայտնագործությունները, քարտեզագրությունը և

աշխարհագրական տեսական մտքի զարգացումը:
 ԹԵՄԱ 1. Աշխարհագրական գիտելիքների կուտակումը նախնադարյան հասարակարգում,
 ԹԵՄԱ 2. Աշխարհագրությունը ստրկատիրական հասարակարգում.
 ա) Հին Մերձավոր և Հեռավոր Արևելքի երկրներ՝ Բաբելոն, Եգիպտոս, Փյունիկիա, Սիրիա, Հնդկաստան, Չինաստան
 բ) Աշխարհագրական տեսական մտքի զարգացումը Հին Հունաստանում:
 գ) Հին Հռոմեական ժամանակաշրջանի աշխարհագրությունը
 դ) Հռոմեական քարտեզագրություն:
 Աշխարհագրական տեսական միտքը:
 ԹԵՄԱ 3. Աշխարհագրությունը V-X դարերում
 ա) Աշխարհագրությունը Բյուզանդական կայսրությունում
 բ) Արաբական աշխարհագետներ և ճանապարհորդներ
 գ) Աշխարհագրությունը Անդրկովկասում և Միջին Ասիայում
 ԹԵՄԱ 4. Աշխարհագրությունը XI-XV դարերում
 Քարտեզագրության զարգացումը XIII-րդ դարում (պորտուլան – ատլասներ) : Մարկո Պոլոյի, Աֆանասի Նիկիտինի ճանապարհորդությունները, պորտուլանները (ատլաս) և Մարտին Բեհայմի գլոբուսը (1459թ.) :
 ԹԵՄԱ 5. Աշխարհագրությունը XVI-XVII-րդ դարերում
 Աշխարհագրական տեսական մտքի զարգացումը
 Աշխարհագրական մեծ հայտնագործություններ:
 Ամերիկայի հայտնագործումը
 Շուրջաֆրիկյան ճանապարհորդություն:
 Առաջին շուրջերկրյա ճանապարհորդությունը (1519-1522 թթ)
 Խաղաղ օվկիանոսյան կղզիախմբերի և Ավստրալիայի հայտնագործումը
 XVII դարը ռուսական աշխարհագրական հայտնագործություններ՝ Երմակ, Ս. Դեմյով, Յ. Խաբարով, Վ. Ատլասով և ուրիշներ:
 XV-XVII դարերում աշխարհագրական մտքի զարգացմանը խթանեցին Ն. Կոպեռնիկոսը , Գ. Գալիլեյը, Ի. Կեպլերը, Բ. Վարենիուսը և այլոք:
 ԹԵՄԱ 6. Աշխարհագրությունը XVIII դարում
 Զ. Կուկ, Ֆ. Լապերուզ, (1728-1779)
 Աշխարհագրությունը Պետրոս I-ի օրոք (Վ. Տառիշչև, Վ. Բերինգ, Դ. և Խ. Լապտևներ, Մ. Լոմոնոսով)
 ԹԵՄԱ 7. Աշխարհագրությունը XIX դարի սկզբին
 ա) Պ. Տյան-Շանսկի, Ն. Պրյնալսկի, Ն. Սևերցովը, Ա Ֆեդչենկոն և ուրիշներ:
 ԹԵՄԱ 8. Աշխարհագրությունը XIX դարի վերջին և XX դարի սկզբին .
 Ա. Հումբոլտ, Դ. Լիվինգսթոն, Հ. Ստենլի, Վ. Յունկեր, Ն. Միկլուխո- Մակլայ
 Հ. Աբիլ, Մ. Վագներ, Լինչ, Ղ. Բնճինճյան, Ղ. Ալիշան
 Համաշխարհային օվկիանոսի ուսումնասիրումը
 Հս. Ամերիկայի, Աֆրիկայի, Ասիայի ներքին շրջանների ուսումնասիրությունը:
 Համաշխարհային օվկիանոսի ուսումնասիրությունն
 Ի. Կրուզենշտեինը , Յու. Լիսյանսկին, Է. Պարրին, Ֆ. Նանսենը, Ռ. Պիրին, Ռ. Ամուդսենը և այլոք:
 ԹԵՄԱ 9. XIX դարի վերջին և XX դարի սկզբին աշխարհագրական տեսական մտքի զարգացումը
 ա) Չ. Լյայել, Վ. Դոկուչան, Չ. Դարվին, Կ. Արսենև, Դ. Մենդելևև և ուրիշներ
 բ) Գ. Քոչարյան, Ա. Բաղդասարյան, Կ. Օհանյան, Թ. Հակոբյան, Գ. Ավագյան, Լ. Վալեսյան և ուրիշներ:
 ԹԵՄԱ 10. Աշխարհագրական նորագույն հայտնագործություններ:
 ԹԵՄԱ 11. Արդի աշխարհագրության խնդիրները:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԻՄՆԱԿԱՆ

1. Ավետիսյան կ. Պատանի աշխարհագրագետ, Երևան 1980
 2. Թ. Խ. Հակոբյան _ Աշխարհագրության համառոտ պատմություն , Ե. 1976թ.
 3. Թ.Խ. Հակոբյան _ Աշխարհագրության պատմություն I-ին և II-րդ մաս, Ե. 1956թ.
 4. Баландин Р. К., Маркин В.А. Сто великих географических открытий. М. 2004г.
 5. Жекули В.С. Историческая география: предмет и методы. М. 1982г.
 6. .Исаченко А. И. Развитие географических идей. М. 1971г.
 7. Джонстон Р. География и географы. М. 1987г.
- Համացանց

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ

1. Ճանապարհորդների կյանքին նվիրված գրքեր
2. Կ. Ավետիսյան _ Պատանի աշխարհագրագետ , Ե. 1976թ. 4. Կ. Ավետիսյան, Արևմտյան կիսագնդի երկրներ: Ե. 1956թ.

ՍՏՈՒԳՄԱՆ ԵՎ
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՁԵՎԵՐԸ

Ընթացիկ ստուգումներ
Նախատեսված է 1 ընթացիկ գրավոր ստուգում, ստուգողական աշխատանքներ յուրաքանչյուրը 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց՝ 25 25 25 25 միավորային արժեքով: Եզրափակիչ ստուգումը գրավոր է 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Քննական հարցատոմսը պարունակում է 4 հարց՝ 25 25 25 25 միավորային արժեքով:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ
ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ
ԿՇԻՌ

1. Բաղադրիչ 1 10 % /հաճախումներ/
2. Բաղադրիչ 2 30% /ընթացիկ ստուգում 1-ին/
3. Բաղադրիչ 3 50% /ամփոփիչ ստուգում/
4. Բաղադրիչ 4 10% /ընթացիկ ակտիվություն/

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ

Գնահատման թվային միավորը	Տառային գնահատական	Գնահատականի պաշտոնական թվային համարժեքը
96-100	A+	5+
91-95	A	5
86-90	A-	5-
81-85	B+	4+
76-80	B	4
71-75	B-	4-
66-70	C+	3+
61-65	C	3
40-60	C-	3-
Մինչև 39	D	2

ՈՒՍԱՆՈՂԻ ԾԱՆՐԱԲԵՌՆՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԺԱՄԱՆԱԿԸ

կրեդիտ/կրեդիտ ժամ-3/90

Հ/Հ	Թ է մ ա	Լսարանային ժամեր		Ուսանողի ինքնուրույն աշխատածամանակը	Ուսանողի ընդհանուր աշխատածամանակը
		Դասախոսություն	Սեմինար		
1.	Ներածություն	2		2	4
2.	Աշխարհագրությունը ստրկատիրական հասարակարգում. Հին Մերձավոր և Հեռավոր Արևելքի երկրներ՝ Աշխարհագրական տեսական մտքի զարգացումը Հին Հունաստանում Հին Հռոմեական ժամանակաշրջանի աշխարհագրությունը Հռոմեական քարտեզագր. նտեսական միտքը	2		2	4
3.	Աշխարհագրությունը հին աշխարհում:		2	2	4
4.	Աշխարհագրությունը V-X դարերում ա) Աշխարհագրությունը Բյուզանդական կայսրությունում բ) Արաբական աշխարհագետներ և ճանապարհորդներ գ) Աշխարհագրությունը Անդրկովկասում և Միջին Ասիայում	2		4	6
5.	. Աշխարհագրությունը XI-XV դարերում ա) Քարտեզագրության զարգացումը XIII-րդ դարում (պորտոլան – ատլասներ) :		2	4	6
6.	Աշխարհագրությունը XVI-XVII-րդ դարերում: Աշխարհագրական տեսական մտքի զարգացումը: Աշխարհագրական մեծ հայտնագործություններ: Տարածակայի հայտնագործումը: Շուրջաֆրիկյան ճանապարհորդություն:Առաջին շուրջերկրյա ճանապարհորդությունը :	2		4	6
7.	Աշխարհագրությունը XVI-XVII-րդ դարերում, Խաղաղ օվկիանոսյան կղզիախմբերի և Ավստրալիայի հայտնագործումը: XVII դարը ռուսական աշխարհագրական հայտնագործություններ: XV-XVII դարերում աշխարհագրական մտքի զարգացումը:	2		2	4
8.	Ռուսական աշխ. մեծ հայտնագործությունները:		2	2	4
9.	Աշխարհագրությունը XVIII-րդ դարերում	2		2	4
10.	Ջ. Կուկ, Լապերուզ, Հս-Ամ և Հս-Ալ ծովային ուղղու որոնումները:		2	4	6
11.	Աշխարհագրությունը XIX դարի վերջին և XX դարի սկզբին	2		4	6
12.	Համաշխարհային օվկիանոսի ուսումնասիրումը Հս. Ամերիկայի, Աֆրիկայի, Ասիայի ներքին շրջանների	2		2	4

	ուսումնասիրությունը				
13.	XIX դարի վերջին և XX դարի սկզբին աշխարհագրական տեսական մտքի զարգացումը :	2		4	6
14.	XIX դարի վերջին և XX դարի սկզբին		2	4	6
15.	Աշխարհագրական նորագույն հայտնագործություններ:	2		2	4
16.	Արդի աշխարհագրության խնդիրները:		2	4	6
Ընթացիկ ստուգում 1					4
Ամփոփիչ ստուգում					6
Ընդամենը					90